

СТАЛИЙ РОЗВИТОК ТА ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА МІСТ У СВІТЛІ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ В ЄС

Мольчак Я.О., Фесюк В.О., Мисковець І.Я.

Луцький національний технічний університет

Екологічна безпека в світлі рішень конференції ООН із питань безпечного розвитку світового співтовариства, положень “Порядку денного XXI ст.” на сьогодні є не просто даниною часу, а об’єктивною передумовою розвитку людства в цілому та окремих держав.

У трактуванні поняття “екологічна безпека” ми дотримуємось поглядів А.Б. Качинського (2001) і розуміємо її як складову національної безпеки, що забезпечує захищеність життєво важливих інтересів людини, суспільства, довкілля та держави від реальних або потенційних загроз, що створюються антропогенними чи природними чинниками стосовно навколишнього середовища. Екологічна безпека – це [134]:

- сукупність дій, станів і процесів, які прямо чи побічно не призводять до серйозних збитків (або загроз таких збитків), що завдаються природному середовищу, окремим людям і людству загалом;
- комплекс станів, явищ та дій, що забезпечують екологічний баланс на Землі й у будь-яких її регіонах на рівні, до якого фізично, соціально-економічно, технологічно та політично людство може без серйозних збитків адаптуватися.

Визнання екологічної безпеки як невід’ємного атрибута соціального розвитку потребує докорінної зміни принципів сучасної цивілізації, їх бачення в екологічному ракурсі. Принципи екологічної безпеки ґрунтуються на результатах міждисциплінарних наукових досліджень відносин природи й суспільства та можливості комплексного вирішення проблеми збереження та захисту природного середовища [133]:

- принцип безумовного примата безпеки;
- принцип системності екологічної безпеки;
- принцип ненульового (прийнятного) ризику;
- принцип невід'ємного права на здорове навколишнє середовище;
- принцип інтернаціоналізації екологічної безпеки;
- принцип плати за ризик;
- принцип свободи екологічної інформації;
- принцип правового регулювання ризику.

При аналізі й оцінці рівня екологічної безпеки ми маємо справу із моделюванням в умовах обмеженої інформації. Тому постає нагальна задача розробки універсальних, простих у розрахунку та побудові, але в той же ж час точних, однозначних і адекватних критеріїв, які б забезпечували можливість [158]:

- оцінки рівня екологічної безпеки міст в умовах нормальної експлуатації;
- прогнозу рівня безпеки міської території при розвитку територіально-виробничого комплексу міста;
- оцінки ресурсоспоживання та ресурсозабезпеченості;
- оцінки ймовірності виникнення аварій та інших потенційних небезпек;
- масштабів та ймовірності збитків.

У зв'язку із цим можна виділити декілька напрямків підвищення комплексності прийнятих господарських рішень в області розвитку системи міст:

- формування стратегії оптимального розподілу інвестицій в охорону навколишнього середовища;
- стимулювання розвитку ринку консалтингових, технологічних, інформаційних та інших послуг в управлінні природокористуванням;
- необхідність повсюдного тактичного і стратегічного обліку трансграничного переносу забруднюючих речовин і відповідальність за "експорт" забруднень.

Усе це вимагає вироблення нових інтегральних механізмів еколого-економічного управління у сфері охорони навколишнього середовища.